

Rozkład materiału

Przyjęte oznaczenia:

WS - Treści nauczania – wymagania szczegółowe [z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum z 2018 r.]

WO - Cele kształcenia – wymagania ogólne (w zakresie wiedzy, umiejętności stosowania wiedzy w praktyce oraz kształtowania postaw) z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum z 2018 r.]

Podkreślenie w treściach nauczania – wymaganiach szczegółowych przy tematyce zajęć dydaktycznych oznacza realizację podkreślonej części WS podczas tych zajęć.

Nr lekcji	Tematyka zajęć dydaktycznych	Uczeń: Treści nauczania – wymagania szczegółowe (WS).	Symbol WS w podstawie programowej	Symbol WO w podstawie programowej
Klasa II				
I. Gospodarka rynkowa – 10 godzin dydaktycznych				
1	Wprowadzenie do ekonomii stosowanej	1) <u>identyfikuje cechy człowieka o postawie przedsiębiorczej, rozpoznaje je u siebie</u> oraz określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa;	I.1)	I.2. II.1. III.1.
2	Osoba przedsiębiorcza, czyli ja we współczesnym świecie	1) <u>identyfikuje cechy człowieka o postawie przedsiębiorczej, rozpoznaje je u siebie</u> oraz <u>określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa;</u>	I.1)	I.1. I.2. II.2.

Nr lekcji	Tematyka zajęć dydaktycznych	Treści nauczania – wymagania szczegółowe (WS). Uczeń:	Symbol WS w podstawie programowej	Symbol WO w podstawie programowej
		2) rozumie rolę umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej jako elementu postawy przedsiębiorczej oraz stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej we współdziałaniu z innymi uczestnikami rynku;	I.2)	II.12. III.1. III.3. III.8.
		3) dostrzega znaczenie przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności w życiu osobistym i rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej;	I.3)	
3-4	Gospodarka rynkowa. Co? Jak? Kto?	4) na tle cech gospodarki nakazowo-rozdzielczej (centralnie planowanej) wykazuje zalety gospodarki opartej na mechanizmie rynkowym, doceniając fundamentalne wartości, na jakich się opiera (wolność gospodarcza, prywatna własność);	I.4)	I.1. I.3. II.1. II.2.
		5) analizuje funkcje rynku i rozróżnia rodzaje rynków;	I.5)	III.1. III.3.
		6) <u>charakteryzuje podmioty gospodarki rynkowej, w tym gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, określa zależności między nimi, rozróżnia struktury rynkowe: monopol, oligopol, konkurencja monopolistyczna, konkurencja doskonała oraz dostrzega negatywne skutki ograniczonej konkurencji na rynku;</u>	I.6)	III.4.
5-6	Popyt, podaż, cena. Dlaczego nie kupować laptopów pod choinkę?	6) <u>charakteryzuje podmioty gospodarki rynkowej, w tym gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, określa zależności między nimi, rozróżnia struktury rynkowe: monopol, oligopol, konkurencja monopolistyczna, konkurencja doskonała oraz dostrzega negatywne skutki ograniczonej konkurencji na rynku</u>	I.6)	I.1. I.3. II.2. II.3.
		7) wyjaśnia prawo popytu i podaży, posługując się wykresami uwzględniającymi zmianę ceny oraz charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż;	I.7)	III.1. III.2.

Nr lekcji	Tematyka zajęć dydaktycznych	Treści nauczania – wymagania szczegółowe (WS). Uczeń:	Symbol WS w podstawie programowej	Symbol WO w podstawie programowej
7-8	Po co państwo w gospodarce?	8) opisuje zachowania gospodarki w kolejnych fazach cyklu koniunkturalnego, charakteryzuje narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę oraz dyskutuje na temat metod przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym w gospodarce krajowej i światowej;	I.8)	I.1. I.3. II.1. II.2. III.4.
		9) wyróżnia podstawowe źródła wpływów i kierunki wydatków budżetu państwa oraz wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie gospodarki;	I.9)	
9	Konsument królem, czyli jak dbać o swoje prawa?	10) charakteryzuje organizacje i instytucje prokonsumenckie, w tym rzecznika konsumenta i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wyjaśnia zakres ich działania na podstawie materiałów źródłowych;	I.10)	I.1. I.4. II.2. III.5.
		11) posługując się prawami przysługującymi konsumentom, określa drogę ich egzekwowania, w tym zasady składania reklamacji oraz dostrzega możliwość skorzystania z pozasądowych metod rozwiązywania sporów konsumenckich	I.11)	
10	Gospodarka rynkowa – powtórzenie / sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów	<i>Nauczyciel po przeprowadzonej diagnozie (w formie np. obserwacji, analizy pracy uczniów) wybiera treści nauczania Działu I, które wymagają powtórzenia i uzupełnienia. Może również opracować i przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów.</i>		
II. Rynek finansowy – 15 godzin dydaktycznych				
11-13	Pieniądz we współczesnym świecie, czyli jak działa rynek finansowy?	1) omawia funkcje i formy pieniądza oraz jego obieg w gospodarce;	II.1)	I.1. I.5. II.2. III.1.
		2) charakteryzuje instytucje rynku finansowego w Polsce (<u>Narodowy Bank Polski</u> , <u>Komisja Nadzoru Finansowego</u> , <u>Rzecznik Finansowy</u> , <u>Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie</u> , <u>Bankowy Fundusz Gwarancyjny</u> , banki komercyjne	II.2)	

Nr lekcji	Tematyka zajęć dydaktycznych	Treści nauczania – wymagania szczegółowe (WS). Uczeń:	Symbol WS w podstawie programowej	Symbol WO w podstawie programowej
		i spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zakłady ubezpieczeń, podmioty świadczące usługi płatnicze) <u>oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki narodowej, przedsiębiorstw i życiu człowieka</u>		
		7) identyfikuje najważniejsze funkcje i zadania Narodowego Banku Polskiego, charakteryzuje instrumenty polityki pieniężnej oraz omawia rolę Rady Polityki Pieniężnej w realizacji celu inflacyjnego poprzez kształtowanie stóp procentowych;	II.7)	
14	Jak bezpiecznie oszczędzać i inwestować?	3) rozróżnia formy oszczędzania i inwestowania, ocenia je z punktu widzenia ryzyka i przewidywanych zysków oraz przeprowadza symulowaną inwestycję w wybraną formę;	II.3)	I.1. I.5. II.2.
		16) jest świadomy, że należy korzystać z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji finansowych;	II.16)	II.4. II.5. II.13.
		17) ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym.	II.17)	III.6.
15-16	Po co mi bank?	2) charakteryzuje instytucje rynku finansowego w Polsce (Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, banki komercyjne i spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zakłady ubezpieczeń, podmioty świadczące usługi płatnicze) oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki narodowej, przedsiębiorstw i życiu człowieka	II.2)	I.1. I.5. II.1. II.2. II.4. II.5. III.1.
		8) analizuje oferty usług banków komercyjnych i spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych,	II.8)	III.2.

Nr lekcji	Tematyka zajęć dydaktycznych	Treści nauczania – wymagania szczegółowe (WS). Uczeń:	Symbol WS w podstawie programowej	Symbol WO w podstawie programowej
		kart płatniczych, lokat terminowych, kredytów i pożyczek oraz oferty pozabankowych instytucji pożyczkowych, uwzględniając realną stopę procentową, a także dostrzega zagrożenia i rozumie zasady bezpieczeństwa przy korzystaniu z bankowości elektronicznej;		
		13) krytycznie analizuje przykładową umowę kredytu lub pożyczki;	II.13)	
17-18	Sztuka inwestowania - giełda papierów wartościowych	2) <u>charakteryzuje instytucje rynku finansowego w Polsce</u> (Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, <u>Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie</u> , Bankowy Fundusz Gwarancyjny, banki komercyjne i spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, <u>towarzystwa funduszy inwestycyjnych</u> , Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zakłady ubezpieczeń, podmioty świadczące usługi płatnicze) <u>oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki narodowej, przedsiębiorstw i życiu człowieka</u>	II.2)	I.1. I.5. II.1. II.2. II.4. II.5. III.2.
		4) charakteryzuje rodzaje papierów wartościowych oraz objaśnia mechanizm inwestowania na giełdzie papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie;	II.4)	
		5) dyskutuje nad wyborem rodzaju funduszu inwestycyjnego, uwzględniając potencjalne zyski oraz ryzyko wystąpienia strat;	II.5)	
19	Pieniądz i instytucje finansowe – powtórzenie / sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów	<i>Nauczyciel po przeprowadzonej diagnozie (w formie np. obserwacji, analizy pracy uczniów) wybiera treści nauczania pierwszej części Działu II, które wymagają powtórzenia i uzupełnienia. Może również opracować i przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów.</i>		

20 - 21	Emerytura - pomyśl, zanim będzie za późno	6) dostrzega konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę;	II.6)	I.1. I.5. II.2. II.3. II.5. III.1. III.8. III.11.
22	Wyprzedzić pecha, czyli dlaczego i jak się ubezpieczyć?	2) <u>charakteryzuje instytucje rynku finansowego w Polsce</u> (Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, banki komercyjne i spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, <u>Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zakłady ubezpieczeń</u> , podmioty świadczące usługi płatnicze) <u>oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki narodowej, przedsiębiorstw i życiu człowieka</u>	II.2)	I.1. I.7. II.1. II.2. II.4. II.5. III.1. III.8.
		12) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń według różnych kryteriów i porównuje oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości lub pojazdów mechanicznych, ze szczególnym uwzględnieniem relacji zakresów ochrony oraz sum ubezpieczeń do wysokości składki;	II.12)	
		14) analizuje zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia na przykładzie ubezpieczenia na życie lub ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, identyfikując wyłączenia w treści umów ubezpieczeniowych i przedstawiając ograniczenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń;	II.14)	
		15) formułuje reklamację do instytucji rynku finansowego i pisze skargę do Rzecznika Finansowego na przykładzie wybranego produktu finansowego;	II.15)	
23-24	Podatki – druga obok śmierci rzecz pewna w życiu	9) identyfikuje rodzaje podatków według różnych kryteriów oraz wyjaśnia ich wpływ na gospodarkę kraju, przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe;	II.9)	I.1. I.6.

		10) wyjaśnia zasady składania rocznej deklaracji i obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych;	II.10)	II.1. II.2.
		11) formułuje argumenty za i przeciw stosowaniu podatku dochodowego progresywnego i liniowego;	II.11)	III.5. III.6.
25	<i>Ubezpieczenia i podatki – powtórzenie / sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów</i>	<i>Nauczyciel po przeprowadzonej diagnozie (w formie np. obserwacji, analizy pracy uczniów) wybiera treści nauczania drugiej części Działu II, które wymagają powtórzenia i uzupełnienia. Może również opracować i przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów.</i>		
III. Rynek pracy – 5 godzin dydaktycznych				
26-27	Po co pracować?	1) analizuje podstawowe mierniki i wskaźniki rynku pracy, w tym współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopę bezrobocia;	III.1)	I.1. I.8.
		2) wyjaśnia mechanizm popytu i podaży na rynku pracy oraz identyfikuje czynniki wpływające na równowagę na rynku pracy;	III.2)	II.1. II.2. II.3.
		3) rozpoznaje motywy aktywności zawodowej człowieka oraz analizuje szanse i możliwości rozwoju własnej kariery zawodowej, dostrzegając rolę procesu uczenia się przez całe życie;	III.3)	II.6. III.1. III.5.
28-30	Poważny krok w dorosłość, czyli jak znaleźć ciekawą pracę	4) rozróżnia metody poszukiwania pracy oraz ocenia ich przydatność i efektywność z punktu widzenia własnej ścieżki rozwoju zawodowego;	III.4)	I.1. I.8.
		5) analizuje własne kompetencje i możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego w formie wolontariatu, praktyk lub stażu oraz znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym;	III.5)	II.6. II.7. III.7.

		6) opracowuje dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy;	III.6)	III.9.
		7) przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych, eksponując swoje zalety oraz dostrzega podstawowe błędy popełniane podczas rozmowy;	III.7)	
Razem w klasie II: 30 godzin dydaktycznych				
Klasa III				
III. Rynek pracy – 7 godzin dydaktycznych				
1-3	Prawa i obowiązki pracownika	10) analizuje prawa i obowiązki pracownika (w tym młodocianego) i pracodawcy oraz omawia specyfikę zatrudnienia osób niepełnosprawnych;	III.10)	I.1. I.8.
		11) na podstawie analizy przepisów Kodeksu pracy wymienia rodzaje urlopów przysługujące pracownikowi;	III.11)	II.1. II.2. II.8.
		12) przedstawia zasady dobrej organizacji oraz bezpieczeństwa i higieny pracy na przykładzie konkretnego stanowiska;	III.12)	III.1. III.7.
		13) dostrzega rolę Państwowej Inspekcji Pracy oraz związków zawodowych w <u>ochronie praw pracowniczych, ocenia zachowania etyczne i nieetyczne zarówno pracodawcy, jak i pracowników oraz rozpoznaje przejawy mobbingu i konsekwencje zatrudniania bez umowy</u>	III.13)	III.10. III.11.
4-6	Umowa i wypłata, czyli ile dostaniesz na rękę	8) rozróżnia formy zatrudnienia i rodzaje umów o pracę, określa korzyści z wyboru konkretnej formy i umowy oraz wymienia sposoby rozwiązywania stosunku pracy;	III.8)	I.1. I.8.
		9) charakteryzuje różne systemy płac, rodzaje i formy wynagrodzeń oraz identyfikuje koszty płacy i oblicza wynagrodzenie netto;	III.9)	II.8. III.8.
7	<i>Rynek pracy – powtórzenie / sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów</i>	<i>Nauczyciel po przeprowadzonej diagnozie (w formie np. obserwacji, analizy pracy uczniów) wybiera treści nauczania z drugiej części Działu III, które wymagają</i>		

		powtórzenia i uzupełnienia. Może również opracować i przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów.		
IV. Przedsiębiorstwo – 23 godzin dydaktycznych				
8-9	Po co przedsiębiorstwo?	1) <u>klasyfikuje przedsiębiorstwa wg kryteriów rodzaju prowadzonej działalności, wielkości i formy własności</u> oraz charakteryzuje innowacyjne modele biznesu, w tym startupy;	IV.1)	I.1. I.9. II.2. II.11. II.13.
		6) <u>charakteryzuje podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw (indywidualna działalność gospodarcza, spółka cywilna, spółki prawa handlowego) i przedsiębiorczości społecznej (w tym spółdzielnia pracy, spółdzielnia socjalna, stowarzyszenie, fundacja)</u> oraz uwzględniając odpowiedzialność prawną i majątkową właścicieli, dobiera formę do projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia;	IV.6)	III.5. III.11.
		18) rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, w tym przejawy korupcji w życiu gospodarczym oraz <u>rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw</u> ;	IV.18)	
10-12	Zostań swoim szefem. Dlaczego i jak założyć własną firmę?	3) inspirując się doświadczeniami własnymi i znanych przedsiębiorców oraz bazując na zebranych informacjach z rynku, znajduje pomysł na własną działalność gospodarczą lub przedsięwzięcie społeczne, oceniając go pod względem innowacyjności;	IV.3)	I.1. I.9. II.2. II.11.
		6) charakteryzuje podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw (indywidualna działalność gospodarcza, spółka cywilna, spółki prawa handlowego) i przedsiębiorczości społecznej (w tym spółdzielnia pracy, spółdzielnia socjalna, stowarzyszenie, fundacja) oraz <u>uwzględniając odpowiedzialność prawną i</u>	IV.6)	III.1. III.4. III.5. III.9.

		<u>majątkową właścicieli, dobiera formę do projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia;</u>		
		7) przedstawia procedury związane z rejestracją indywidualnej działalności gospodarczej i jej likwidacją;	IV.7)	
13-15	Jak sfinansować biznes?	2) uzasadnia przydatność sporządzania i przedstawia strukturę biznesplanu oraz objaśnia poszczególne jego elementy;	IV.2)	I.1. I.5. I.9.
		4) sporządza w postaci biznesplanu projekt własnego przedsiębiorstwa lub innego przedsięwzięcia o charakterze społeczno-ekonomicznym oraz przedstawia go w formie pisemnej albo w postaci prezentacji;	IV.4)	II.2. II.3. II.4.
		8) znajduje możliwości finansowania działalności gospodarczej lub projektowanego przedsięwzięcia (w tym ze środków instytucji finansowych, urzędów pracy, funduszy unijnych i venture capital, „aniołów biznesu”) oraz określa funkcje inkubatorów przedsiębiorczości w powstawaniu i rozwoju małych firm, w tym startupów;	IV.8)	II.11. III.9. III.10.
16	Przedsiębiorstwo – powtórzenie / sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów	<i>Nauczyciel po przeprowadzonej diagnozie (w formie np. obserwacji, analizy pracy uczniów) wybiera treści nauczania z pierwszej części Działu IV, które wymagają powtórzenia i uzupełnienia. Może również opracować i przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności uczniów.</i>		
17-19	Jak osiągnąć sukces?	5) analizuje mikro- i makrootoczenie przedsiębiorstwa, identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsięwzięcia, wybierając jego lokalizację;	IV.5)	I.1. I.9. I.10.
		9) zbiera, analizuje i prezentuje informacje o rynku, na którym działa przedsiębiorstwo;	IV.9)	II.1. II.2. II.9.
		12) charakteryzuje główne instrumenty marketingowe, rozumie ich rolę w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa oraz wykorzystuje posiadaną wiedzę w tym	IV.12)	II.10.

		zakresie do projektowania działań marketingowych w planowanym przedsiębiorstwie lub przedsięwzięciu;		II.11. II.13.
		13) wykazując się kreatywnością, projektuje działania promocyjne, uzasadnia ich rolę w planowanym przedsięwzięciu oraz dyskutuje nad pozytywnymi i negatywnymi przykładami wpływu reklamy na klientów;	IV.13)	III.1. III.2. III.3. III.4.
		20) analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która w zgodzie z zasadami etycznymi odniosła sukces jako przedsiębiorca;	IV.20)	III.5. III.9. III.11.
20-22	Lider, czyli jak zarządzać ludźmi	10) wyjaśnia istotę procesu zarządzania różnymi zasobami przedsiębiorstwa, w tym zasady skutecznego zarządzania ludźmi oparte na koncepcji przywództwa ;	IV.10)	I.1. I.10.
		11) stosuje zasady pracy zespołowej, wyjaśnia rolę oraz identyfikuje cechy dobrego lidera i wykonawcy;	IV.11)	II.12. III.10.
		17) wyjaśnia zasady skutecznych negocjacji, uwzględniając strategię „wygrana - wygrana”, przedstawia przykłady technik manipulacyjnych stosowanych podczas negocjacji oraz podaje negatywne skutki ich stosowania;	IV.17)	
23-25	Po co firmie księgowy?	14) prognozuje efekty finansowe projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia na podstawie zestawienia planowanych przychodów i kosztów;	IV.14)	I.1. I.5.
		15) ocenia wady i zalety poszczególnych form opodatkowania indywidualnej działalności gospodarczej w zakresie podatku dochodowego oraz wymienia inne podatki, którymi może być objęty przedsiębiorca;	IV.15)	I.6. II.2. II.3. II.11.
		16) omawia funkcje dowodów księgowych i podstawowe zasady księgowości oraz wypełnia dowody księgowe i książkę przychodów i rozchodów na potrzeby rozliczenia podatku dochodowego;	IV.16)	III.1. III.6. III.8. III.9.

26-27	Prezentacja biznesplanów uczniowskich	4) sporządza w postaci biznesplanu projekt własnego przedsiębiorstwa lub innego przedsięwzięcia o charakterze społeczno-ekonomicznym oraz <u>przedstawia go w formie pisemnej albo w postaci prezentacji</u> ;	IV.4)	I.10. II.10. II.11. III.1. III.2.
28-29	Etyka w biznesie	18) <u>rozdziela zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, w tym przejawy korupcji w życiu gospodarczym</u> oraz rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;	IV.18)	I.3. I.6. II.1, II.13, III.3. III.5. III.6. III.11.
		19) na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego określa rozmiary „szarej strefy” w Polsce oraz przyczyny i negatywne skutki jej rozwoju;	IV.19)	
		21) dostrzega możliwości rozwoju przedsiębiorstwa i osiągnięcia sukcesu rynkowego przy pełnym poszanowaniu zasad etycznych w biznesie;	IV.21)	
		22) wyszukuje i analizuje informacje o sukcesach polskich przedsiębiorstw, w tym ze swojego regionu, na rynku krajowym i międzynarodowym, osiąganych zgodnie z prawem i etyką biznesu;	IV.22)	
		23) obserwuje proces funkcjonowania lokalnego przedsiębiorstwa w trakcie ćwiczeń terenowych lub dyskutuje na tematy związane z prowadzeniem biznesu podczas spotkania z przedsiębiorcą na podstawie informacji o podejmowanych przez niego działaniach innowacyjnych i w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu.	IV.23)	
30	<i>Podsumowanie programu Ekonomia stosowana</i>	<i>Nauczyciel wraz z uczniami dokonuje podsumowania realizacji programu (np. w formie dyskusji, ankiety, arkusza samooceny)</i>		
Razem w klasie III: 30 godzin dydaktycznych				
W sumie w cyklu kształcenia: 60 godzin dydaktycznych				

Załącznik nr 1

Fragment podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum Przedmiot: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Wiedza.

1. Poznanie elementarnych pojęć z zakresu podstaw przedsiębiorczości.
2. Rozumienie istoty przedsiębiorczości oraz poznanie jej roli w gospodarce i życiu człowieka.
3. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami oraz poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.
4. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta.
5. Rozumienie roli pieniądza, rynków i instytucji finansowych w gospodarce, funkcjonowaniu przedsiębiorstw i życiu człowieka.
6. Poznanie rodzajów podatków, ich wpływu na budżety państwa, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.
7. Dostrzeganie znaczenia ubezpieczeń w działalności gospodarczej i życiu człowieka.
8. Rozumienie funkcjonowania rynku pracy, zasad aktywnego poszukiwania pracy, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej, poznanie praw oraz obowiązków pracownika i pracodawcy.
9. Poznanie zasad funkcjonowania przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej, form organizacyjno-prawnych, innowacyjnych modeli biznesowych i procedury rejestracji działalności gospodarczej.
10. Rozumienie zasad zarządzania, roli marketingu oraz społecznej odpowiedzialności w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Wyszukiwanie informacji z różnych źródeł, ich selekcja i analizowanie.
2. Stosowanie w praktyce kluczowych pojęć związanych z przedsiębiorczością.
3. Podejmowanie przemyślanych decyzji na podstawie wskaźników ekonomicznych oraz samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce.
4. Odpowiedzialne gospodarowanie pieniędzmi, analizowanie, ocenianie i świadome korzystanie z usług finansowych oraz inwestowanie kapitału z wykorzystaniem wiedzy na temat praw klienta usług finansowych.
5. Podejmowanie niezależnych, odpowiedzialnych decyzji finansowych w odniesieniu do własnych zasobów.
6. Podnoszenie kompetencji osobistych i społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz wzmacnianie motywacji do pracy.
7. Analizowanie oferty rynku pracy, sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, dokonywanie autoprezentacji oraz korzystne prezentowanie się podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
8. Rozróżnianie skutków wynikających z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy oraz wykonywania czynności na podstawie umów cywilnoprawnych i analizowanie przepisów Kodeksu pracy.
9. Analizowanie otoczenia przedsiębiorstwa, w tym rynku, na którym działa.
10. Projektowanie działań w zakresie zakładania własnego przedsiębiorstwa lub podejmowania innych przedsięwzięć o charakterze społeczno-ekonomicznym.
11. Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
12. Efektywne uczestniczenie w pracy zespołowej z wykorzystaniem umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz wdrażanie zasad skutecznego przywództwa w organizacji.
13. Rozpoznawanie działań etycznych i nieetycznych w życiu gospodarczym oraz przejawów społecznej odpowiedzialności biznesu.

III. Kształtowanie postaw.

1. Wykorzystanie zdobytej wiedzy ekonomicznej do rozwijania własnej postawy przedsiębiorczej jako jednego z podstawowych warunków aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym, w tym skutecznego wykonywania pracy najemnej i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
2. Korzystanie z szans pojawiających się na rynku, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz zdolność do pokonywania barier wewnętrznych i zewnętrznych.
3. Docenianie postaw przedsiębiorczych w życiu codziennym, gotowość do czynnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym kraju oraz współodpowiedzialność za jego rozwój.
4. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej.
5. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.
6. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami, w tym obowiązkami podatkowymi.
7. Kształtowanie w sobie odpowiedzialnych postaw jako przyszłych pracowników i pracodawców oraz należytego wypełnienia obowiązków, a także sprawiedliwego, opartego na prawości i dążeniu do prawdy traktowania pracowników.
8. Kształtowanie proaktywności, odpowiedzialności za siebie i innych oraz umiejętnego godzenia własnego dobra z dobrem innych ludzi.
9. Zainteresowanie prowadzeniem własnej działalności gospodarczej oraz motywacja do ciągłego samorozwoju i inwestowania w siebie.
10. Kształtowanie postawy otwartości i szacunku do innych osób oraz zdolności podejmowania dialogu i współpracy.
11. Przyjmowanie postaw etycznych, społecznej solidarności i odpowiedzialności w życiu gospodarczym.